

طرح درس "تحلیل برنامه ها و عملکرد نظام سلامت"

دانشگاه علوم پزشکی تبریز
دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی

نوع درس: نظری

گروه هدف: دانشجویان PhD مدیریت خدمات بهداشتی درمانی

تعداد واحد درسی: ۳ واحد (نظری) - پیش نیازها: -

مشخصات مدرسین:

نام	نام خانوادگی	رتبه	گروه	تلفن	ایمیل
جعفر صادق	تبریزی	استاد	مدیریت و سیاستگذاری سلامت	۰۹۱۴۴۰۸۵۴۲۰	js.tabrizi@gmail.com
کمال	قلی پور	دانشیار	مدیریت و سیاستگذاری سلامت	۰۹۱۴۳۰۶۳۴۷۷	kgolipour@gmail.com

معرفی واحد درسی :

نظام‌های سلامت یکی از ارکان اصلی هر جامعه در تأمین و ارتقای سلامت افراد و جوامع به شمار رفته و نقش حیاتی در بهبود کیفیت زندگی افراد ایفا می‌کنند. این نظام‌ها به طور مداوم با چالش‌ها و مشکلات مختلفی در سطح ملی و بین‌المللی مواجه هستند که بر اثربخشی و کارایی خدمات بهداشتی و درمانی تأثیر می‌گذارند. از جمله این مشکلات می‌توان به نابرابری در دسترسی به خدمات بهداشتی، تأمین مالی ناپایدار، کمبود نیروی انسانی، کیفیت پایین خدمات، و مشکلات در مدیریت و سیاست‌گذاری اشاره کرد. در این میان، نظام سلامت ایران با وجود دستاوردهای شایان توجه در حوزه‌های مختلف بهداشت و درمان، با مشکلات و چالش‌های متعددی نیز روبرو است که بر کارایی و اثربخشی آن تأثیر می‌گذارند.

نظام سلامت ایران، با وجود ساختار گسترده‌ای که خدمات و مراقبت‌های اولیه بهداشتی را به صورت اعدام یافته، یکپارچه و گسترده در مناطق روستایی، عشایری و شهری ارائه می‌دهد، با چالش‌هایی همچون نابرابری در دسترسی به خدمات، کمبود نیروی انسانی و منابع مالی، مدیریت ناکارآمد منابع، کیفیت متغیر و گاهی پایین خدمات، ناکارآمدی در تولید سلامت، تزلزل در نظام بیمه سلامت و مدیریت و رهبری ضعیف و گاهی غیر علمی نظام سلامت مواجه است. علاوه بر این، مشکلات اقتصادی، تحریم‌ها، و تحولات جمعیتی نیز تأثیرات عمیقی بر پایداری و کارایی این نظام گذاشته‌اند.

در این درس، دانشجویان با بررسی و تحلیل برنامه‌ها و مشکلات رایج نظام سلامت، فرصت خواهند داشت تا با استفاده از بررسی متون، مطالعه مفاهیم تئوریک و انجام مطالعات موردی در نظام سلامت ایران (شبکه‌های بهداشتی درمانی و بیمارستانها)، به درک عمیق‌تری از این چالش‌ها برسند و راهکارهای بهبود و مدیریت مؤثرتر را بیاموزند. علاوه بر این، دانشجویان با مسائل مرتبط با سیاست‌گذاری سلامت، توزیع منابع و ارتقای کیفیت خدمات بهداشتی آشنا خواهند شد. هدف این درس، فراهم آوردن زمینه‌ای برای تفکر نقادانه و ارائه راه‌حل‌های عملی برای مقابله با مشکلات جاری نظام سلامت است.

همچنین، در این درس تلاش خواهد شد تا با بررسی تجربیات و اصلاحات انجام‌شده در این حوزه در ۴۰ سال گذشته، بر روی فرصت‌های بهبود سیستم در راستای ارتقای عدالت، کیفیت و کارایی توجه شود. از این رو، در این فرصت آموزشی تلاش دانشکده، گروه و اساتید مدرس بر ارتقای دانش و مهارت دانشجویان در زمینه تحلیل‌های کاربردی در حوزه نظام سلامت می‌باشد تا دانشجویان بیاموزند که چگونه می‌توان با اتخاذ رویکردهای نوآورانه و مبتنی بر شواهد، به بهبود نظام سلامت ایران کمک کرد.

هدف کلی :

تحلیل سیاست‌ها، برنامه‌ها، ساختار، وظایف و کارکردهای نظام سلامت ایران

اهداف اختصاصی :

❖ انتظار می‌رود فراگیران بعد از گذراندن این دوره بتوانند :

۱. سیاست‌ها و برنامه‌های نظام سلامت ایران در حوزه مدیریت و رهبری را تحلیل نموده و راه کار ارائه دهند
۲. سیاست‌ها و برنامه‌های نظام سلامت ایران در حوزه مراقبت‌های اولیه بهداشتی را تحلیل نموده و راه کار ارائه دهند
۳. سیاست‌ها و برنامه‌های نظام سلامت ایران در حوزه درمان را تحلیل نموده و راه کار ارائه دهند
۴. سیاست‌ها و برنامه‌های نظام سلامت ایران در حوزه بیمه‌های سلامت را تحلیل نموده و راه کار ارائه دهند

برنامه اجرایی:

ردیف	عنوان	تهیه کننده	روش ارائه	تاریخ
۱	ارائه طرح درس (گروه بندی دانشجویان، تعیین سخنران برای سرفصل ها و ...)	دکتر تبریزی	حضوری - بحث و تبادل نظر	۱۴۰۳/۰۷/۰۳ ساعت - تا -
	اخذ نظرات و پیشنهادات دانشجویان درباره موضوع درس	دکتر قلی پور		
۲	مشکلات رایج در حوزه مراقبتهای بهداشتی اولیه (PHC) - انتخاب مهمترین و با اولویت ترین مشکلات	دکتر تبریزی ، دانشجویان	حضوری - بارش افکار، بحث	۱۴۰۳/۰۷/۱۱
۳	بررسی مشکلات رایج در حوزه PHC ، انتخاب مهمترین و اولویت دار ترین مشکلات	دکتر تبریزی - دانشجویان	کار عملی در فیلد - مصاحبه، بحث گروهی	۱۴۰۳/۰۷/۱۷
۴	تحلیل مشکل اولویت دار (۱) * حوزه PHC ایران و ارائه راه کار	دکتر تبریزی - دانشجو	حضوری - ارائه، بحث، پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۰۷/۲۲
۵	تحلیل مشکل اولویت دار (۲) ** حوزه PHC ایران و ارائه راه کار	دکتر تبریزی - دانشجو	حضوری - ارائه، بحث، پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۰۸/۰۱
۶	مشکلات رایج در حوزه درمان و بیمه های سلامت- انتخاب مهمترین و با اولویت ترین مشکلات	دکتر تبریزی - دانشجویان	حضوری - بارش افکار، بحث	۱۴۰۳/۰۸/۰۸
۷	تحلیل مشکل اولویت دار (۱) * حوزه درمان و ارائه راه کار	دکتر تبریزی - دانشجو	حضوری - ارائه، بحث، پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۰۸/۱۵
۸	تحلیل مشکل اولویت دار (۲) ** حوزه بیمه سلامت و ارائه راه کار	دکتر تبریزی - دانشجو	حضوری - ارائه، بحث، پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۰۸/۲۲
۹	مشکلات رایج در حوزه مدیریت و رهبری نظام سلامت- انتخاب مهمترین و با اولویت ترین مشکلات	دکتر تبریزی ، دکتر قلی پور - دانشجویان	حضوری - بارش افکار، بحث	۱۴۰۳/۰۸/۲۹
۱۰	تحلیل مشکل اولویت دار (۱) حوزه مدیریت و رهبری و ارائه راه کار	دکتر قلی پور؛ دانشجو	حضوری - ارائه، بحث، پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۰۹/۰۶
۱۱	تحلیل مشکل اولویت دار (۲) حوزه مدیریت و رهبری و ارائه راه کار	دکتر قلی پور؛ دانشجو	حضوری - ارائه، بحث، پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۰۹/۱۳
۱۲	مشکلات رایج در محیط کار واقعی - بارش افکار، مصاحبه، بحث گروهی؛ انتخاب مهمترین و با اولویت ترین مشکلات	دکتر قلی پور؛ دانشجویان	کار عملی در فیلد - مصاحبه، بحث گروهی	۱۴۰۳/۰۹/۲۰
۱۳	تحلیل مشکلات اساسی محیط کار و ارائه راه حل های اصلاحی (۱)	دکتر قلی پور؛ دانشجو	حضوری - ارائه، بحث، پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۰۹/۲۷
۱۴	تحلیل مشکلات اساسی محیط کار و ارائه راه حل های اصلاحی (۲)	دکتر قلی پور؛ دانشجو	حضوری - ارائه، بحث، پرسش و پاسخ	۱۴۰۳/۱۰/۰۴
۱۵	تحلیل طرح تحول سلامت در حوزه درمان	دکتر قلی پور؛ دانشجو	حضوری - DBL	۱۴۰۳/۱۰/۱۱
۱۶	تحلیل طرح تحول سلامت در حوزه مراقبت های اولیه بهداشت	دکتر قلی پور؛ دانشجو	حضوری - DBL	۱۴۰۳/۱۰/۱۸
۱۷	آزمون پایان ترم	دکتر تبریزی ، دکتر قلی پور	حضوری	

* دانشجوی اول

** دانشجوی دوم

روش ارایه درس:

شیوه آموزش بر محوریت دانشجو استوار بوده و کلاس درس با استفاده از منابع و سرفصل های تعیین شده در چارچوب ضوابط دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تبریز به صورت مشارکتی، کار گروهی، بحث جمعی، سخنرانی و ارائه گزارش دانشجویان در ارتباط با سرفصل ها و پرسش و پاسخ اداره خواهد شد. بطوریکه دانشجویان مفاهیم مرتبط با سیاست ها، برنامه ها، ساختار، وظایف و کارکردهای نظام سلامت در دنیا و ایران را بصورت عمیق و تحلیلی بررسی خواهند نمود. برای این منظور باید کلیه مطالب ارائه شده توسط دانشجویان از منابع اصیل با ذکر رفرنس مربوطه استخراج گردند. انتظار می شود دانشجویان عزیز قبل از حضور در کلاس، مطالب ضمن مطالعه کافی، تسلط لازم در مباحث را داشته باشند. هر دانشجو در طول ترم ۵ مبحث را بصورت کاملا تحلیلی از منابع متعدد و اصیل مطالعه نموده و در زمان تعیین شده با استفاده از وسایل آموزشی و روش های تدریس مناسب ارائه خواهد نمود.

راهنمای مطالعاتی دانشجو:

انتظار می رود دانشجویان عزیز مطابق طرح درس ارائه شده قبل از حضور در کلاس، مطالب درسی را مرور کرده و در بحث ها مشارکت فعال داشته باشند، چرا که حضور ذهن عزیزان منجر به یادگیری عمیق تر خواهد گردید. انتظار داریم دانشجویان مطابق برنامه توافق شده در کلاس و برنامه اجرایی مندرج در طرح درس، سخنرانی تحلیل خود را برای مدت حداقل یک ساعت و ۳۰ دقیقه برنامه ریزی و آماده نموده و به صورت مشارکتی و بحث گروهی ارائه نماید. بطوریکه محوریت آموزش متوجه دانشجویان گردیده و به طور مداوم دانشجو و مدرس در نقش یکدیگر ظاهر شوند. دانشجویان عزیز بای مباحث آماده شده خود را در قالب فایل Word و در حجم ۱۵-۲۰ صفحه آماده نموده و به حاضرین ارائه دهند.

علاوه بر این انتظار داریم دانشجویان گرامی برای عناوین مشخص شده از منابع اصیل شواهد علمی قابل اتکا مطالعه فرموده و رفرنس منابع را به کمک نرم افزار ENDNOTE به زبان انگلیسی مستند نمایند. دانشجویان محترم باید از شیوه های آموزشی مناسب برای جلب مشارکت حاضرین در جلسه سود برده و مطالب را بصورت مبتنی بر مباحثه و با ذکر شواهد و آمار ارائه و هدایت نمایند. دانشجویان محترم مباحثی که ارئه می دهند باید ۴ سوال (با استفاده از انواع مختلف سوالات) طراحی نموده و در جلسه بعد از سخنرانی تحویل دهند.

امید آن داریم تا ضمن یادگیری و بکار بردن آموخته ها در موقعیت های شغلی آینده، مشاوره آگاه و امین برای دیگران باشیم و با تکیه بر آگاهی، بینش صحیح و بهره جستن از خرد جمعی فردایی نیکوتر برای ایران عزیزمان ترسیم نمائیم.

نحوه ارشیابی :

ارزشیابی جامع دانشجویان شامل موارد زیر خواهد بود:

- ارائه مطلب و گزارش کار تحلیل مشکلات محیط کار (ارائه نتایج بررسی متون و پیشنهاد راه کار): ۵ نمره
- ارائه مطلب و گزارش کار تحلیل مشکلات حوزه مراقبت های بهداشتی اولیه (ارائه گزارش همراه با پیشنهاد راه کار): ۵ نمره
- ارائه مطلب و گزارش کار تحلیل طرح تحول سلامت (ارائه گزارش همراه با پیشنهاد راه کار): ۵ نمره
- آزمون پایان دوره (مطابق برنامه امتحانات دانشکده مدیریت و اطلاع رسانی پزشکی): ۵ نمره

حداقل نمره قبولی برای این درس : بر اساس کوریکولوم

تعداد ساعات مجاز غیبت برای این واحد درسی : مطابق آئین نامه های آموزشی مصوب دانشگاه

منابع توصیه شده توسط مدرسین:

تمامی مقالات معتبر داخلی و خارجی . گزارش های رسمی وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی و دانشگاه های علوم پزشکی درباره مشکلات نظام سلامت ایران از جنبه های مختلف

اطلاعات تماس:

مدرس / مدرسین دوره (تلفن ، ایمیل و ...):

دکتر کمال قلی پور

تلفن : ۳۱۷۷۵۹۹۳

ایمیل : kgolipour@gmail.com

دکتر جعفر صادق تبریزی

تلفن : ۳۱۷۷۵۹۸۱

ایمیل : js.tabrizi@gmail.com

کارشناس آموزشی (تلفن ، ایمیل و ...):

سرکارخانم صائمی : ۳۱۷۷۵۹۸۶

سرکارخانم نریمانی : ۳۱۷۷۵۹۸۷

با آرزوی موفقیت روز افزون